

PŘÍLOHA č. 1 MATERIÁLU

Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady
na období let 2021 – 2023

SHRNUTÍ

HODNOTÍCÍ ZPRÁVY

OSMÉHO KOLA VZÁJEMNÝCH HODNOCENÍ

Praktické provádění a fungování evropských politik v oblasti předcházení a potírání trestné
činnosti proti životnímu prostředí

ZPRÁVA O ČESKÉ REPUBLICE

OBSAH

OBECNÉ OTÁZKY A STRUKTURY (kap. 3.6)	2
VNITROSTÁTNÍ STRUKTURY (kap. 4.6)	3
PRÁVNÍ ASPEKTY (kap. 5.5)	5
SPOLUPRÁCE (kap. 6.5)	7
NEDOVOLENÉ OBCHODOVÁNÍ S ODPADY (kap. 7.3)	8
NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI ODPADY (kap. 8.5)	9
NEZÁKONNÁ VÝROBA NEBEZPEČNÝCH MATERIÁLŮ NEBO NAKLÁDÁNÍ S NIMI (kap. 9.4)	9
DOPORUČENÍ DANÁ ČESKÉ REPUBLICE (kap. 10.1.1)	11

OBECNÉ OTÁZKY A STRUKTURY (kap. 3.6)

- V České republice neexistuje jednotný komplexní strategický dokument obsahující priority vnitrostátní politiky pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí; národní plán nakládání s odpady nicméně obsahuje řadu opatření spojených s bojem proti trestné činnosti související s odpady, ČIŽP má plán inspekcí a kontrol a existuje i samostatný dokument týkající se inspekci přeshraniční přepravy odpadů založený na strategickém přístupu. Hodnotitelé jsou toho názoru, že by bylo užitečné uplatňovat strategičtější celkový přístup zahrnující činnosti v oblasti sledování a prosazování právních předpisů s cílem řešit porušování a neplnění požadavků stanovených platnou legislativou v oblasti životního prostředí; za tímto účelem by Česká republika mohla zvážit vypracování komplexní politiky a akčního plánu v oblasti potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí.
- Pokud jde o neplnění zákonem stanovených požadavků v oblasti nakládání s odpady, většina případů (99 %) v České republice spadá do správní kategorie, přičemž celkový počet případů, kdy je trestná činnost související s odpady trestně stíhána, je statisticky irelevantní. Trestná činnost související s odpady je v České republice vskutku převážně řešena jako správní záležitost.
- Ačkoliv v České republice existuje soubor propracovaných nástrojů pro shromažďování informací a údajů, jednotlivé orgány mají v rámci své působnosti své vlastní systémy pro sběr statistik o porušování předpisů na ochranu životního prostředí, včetně porušování předpisů a trestné činnosti v souvislosti s odpady. Hodnotící tým proto vybízí české orgány, aby zvážily zlepšení stávajících kanálů pro sdílení informací s cílem poskytnout důslednější a jednotnější postup pro srovnávání a analýzu těchto informací mezi orgány.
- On-line systém SEPNO je velmi užitečným nástrojem pro sledování přepravy nebezpečných odpadů.
- Hodnotící tým vybízí české orgány, aby zvážily vývoj integrovanějšího systému pro sběr a analýzu statistických údajů o trestné činnosti proti životnímu prostředí, včetně trestné činnosti související s odpady, jehož součástí by byly koordinované klastry a analýza metadat. Jednak by to umožnilo analyzovat trendy a vývoj, jednak by to usnadnilo hodnocení účinnosti systému a opatření přijatých všemi orgány zapojenými do prevence a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí. Zavedení povinnosti příslušných orgánů poskytovat informace MŽP o správních deliktech, pokutách a trestech, k němuž má dojít v roce 2019, bude v tomto směru správným krokem. Vypadá to však, že tato povinnost se nebude vztahovat na informace shromažďované justičními orgány.
- České orgány přijaly řadu preventivních opatření v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí a již nyní jsou aktivně zapojeny do kampaní na zvyšování informovanosti. Hodnotící tým je toho názoru, že další podpora takových kampaní a větší informování veřejnosti o činnostech v oblasti prosazování práva a o úspěšných případech potírání

trestné činnosti proti životnímu prostředí by mohly být dobrým prostředkem k dosažení pokroku při zvyšování důvěry ve veřejné orgány a při podněcování nevládních orgánů a občanů k větší aktivitě, mimo jiné při ohlašování porušování předpisů příslušným orgánům.

- Je na místě zmínit požadavek používat bezhotovostní platební prostředky a registrovat dodavatele při nákupu a zpětném výkupu kovového odpadu. Toto opatření, které zvyšuje výsledovatelnost takového odpadu a usnadňuje určení totožnosti dodavatelů, významným způsobem omezilo nelegální aktivity v této oblasti a hodnotící tým je považuje za příklad osvědčeného postupu.
- Mnoho seminářů a přednášek je v České republice organizováno jak MŽP, tak soukromým sektorem. Hodnotící tým má za to, že takové iniciativy jsou užitečným opatřením pro prevenci trestné činnosti v oblasti životního prostředí a měly by pokračovat a případně být dále rozvinuty.
- Česká republika nevyčleňuje specifické rozpočtové prostředky na prevenci a potírání trestné činnosti související s odpady. Státní fond životního prostředí České republiky (SFŽP), do nějž plynou prostředky získané – mimo jiné – ze správních pokut za porušení předpisů na ochranu životního prostředí, se podílí na investicích do ochrany a zlepšování životního prostředí, jakož i do nápravy škody na životním prostředí. Podle hodnotitelů je tento fond cenným zdrojem financování a umožňuje provádět účinná nápravná opatření a lze jej tudíž považovat za příklad osvědčeného postupu. České orgány by rovněž mohly zvážit vyčlenění části tohoto fondu na prevenci a potírání trestné činnosti související s odpady.

VNITROSTÁTNÍ STRUKTURY (kap. 4.6)

- Hodnotící tým má za to, že institucionální struktura určená k environmentálnímu řízení v České republice je zcela jasná a jednoduchá: zákon o odpadech stanoví hierarchickou správní strukturu, v níž je nejvýše postaveno Ministerstvo životního prostředí, a jasné rozdělení pravomocí mezi ústředními orgány (MŽP a ČIŽP) a územními orgány.
- Monitorovací a sankční systém určený k řešení porušování právních předpisů v oblasti životního prostředí (včetně odpadového hospodářství) je založen na přidělení pravomocí několika orgánům. Na správní úrovni může provádět inspekce a kontroly a ukládat pokuty různé výše nejenom ČIŽP, ale také kraje, obce s rozšířenou pravomocí a obce.
- Pokud jde o donucovací orgány, Česká republika má jasně vymezený systém a rozdělení pravomocí.
- Police České republiky má ústřední službu zabývající se trestnou činností proti životnímu prostředí, která je součástí odboru hospodářské a finanční kriminality, přičemž z organizačního hlediska je Úřad služby kriminální policie a vyšetřování vhodným útvarem,

který se může náležitě zabývat finančními aspekty vyšetřování trestné činnosti proti životnímu prostředí.

- V praxi však nedostatek lidských a technických zdrojů policii omezuje příležitosti, aby k trestné činnosti proti životnímu prostředí včetně trestných činů souvisejících s odpady přistupovala proaktivně s cílem odhalit tyto často neviditelné formy trestné činnosti; nelze proto vyloučit, mimo jiné i s přihlédnutím k velmi nízkému počtu trestních věcí z oblasti životního prostředí, že některé trestné činy tohoto druhu nemusí být odhaleny, což vyvolává dojem, že tato trestná činnost neexistuje.
- Řízení v trestních věcech a rozhodování v oblasti trestných činů je v zásadě ve výlučné pravomoci donucovacích a soudních orgánů, přičemž o vině a trestu za trestný čin mohou rozhodovat pouze soudy. Tyto orgány však v uvedené oblasti hrají pouze druhořadou roli, neboť převážnou většinu případů porušování právních předpisů týkajících se životního prostředí řeší správní orgány a pouze malý počet těchto případů se stává předmětem trestního stíhání a řízení u soudu.
- To odráží správní přístup používaný v České republice k řešení trestné činnosti proti životnímu prostředí (včetně činů souvisejících s odpady), kdy základní regulace odpadového hospodářství probíhá podle správního práva a kontrolní a sankční mechanismy uplatňují správní orgány. Hlavním důvodem, proč v této oblasti převládají správní řízení nad trestními řízeními, je podle českých orgánů skutečnost, že správní řízení jsou považována za procesně snazší než soudní řízení včetně navazujících kroků a (paradoxně) umožňují ukládat přísnější finanční sankce než jsou sankce, které mohou ukládat soudy.
- S ohledem na výše uvedené se hodnotící tým domnívá, že potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí včetně činů souvisejících s odpady je v České republice znesnadněno z důvodu ne zcela dostatečného upřednostnění.
- Podle hodnotícího týmu je výše uvedený správní přístup k trestné činnosti proti životnímu prostředí nevýhodný v tom, že určitá opatření v oblasti vyšetřování a ochranná opatření, jež jsou k dispozici v rámci trestního řízení, nemohou být ve správním řízení využita.
- České orgány se proto vyzývají, aby znovu posoudily rovnováhu mezi správním a trestněprávním přístupem k trestné činnosti proti životnímu prostředí tak, aby bylo trestnímu právu umožněno v této oblasti zcela plnit svoji represivní a odrazující funkci.
- Trestná činnost proti životnímu prostředí by měla být řešena multidisciplinárním způsobem a spolupráce by měla probíhat na regionální, celostátní a mezinárodní úrovni. V České republice však neexistuje zvláštní právní rámec ani protokoly či interinstitucionální dohody o spolupráci a koordinaci mezi jednotlivými orgány, které nejčastěji probíhají neformálně a ad hoc. Ačkoliv se zdá, že v praxi to nepůsobí problémy, je hodnotící tým toho názoru, že by bylo vhodnější, aby pro interinstitucionální spolupráci existoval formálnější a strukturovaný rámec.

- Díky tomu, že shromažďování a správa informací a dat v oblasti životního prostředí, včetně obecných dat z oblasti odpadového hospodářství, a spolu s provozováním několika informačních systémů byly centralizovány a svěřeny agentuře (CENIA), mají všechny příslušné orgány působící v odpadovém hospodářství a do určité míry i veřejnost k dispozici snadno a rychle dostupnou službu. Obzvláště zajímavý je systém SEPNO, který sleduje přepravu nebezpečných odpadů. Podle hodnotícího týmu lze tento přístup ke správě informací považovat za dobrou praxi.
- Nicméně v oblasti vymáhání práva jsou v České republice relevantní informace o trestné činnosti proti životnímu prostředí podle všeho rozptýleny mezi různé orgány. Hodnotící tým se domnívá, že tok informací mezi jednotlivými orgány a účinnost opatření pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí by zlepšila strukturovanější výměna informací opírající se o strategický přístup k této formě trestné činnosti založený na zpravodajských informacích. Zejména by se mohlo zlepšit sdělování informací státním zastupitelstvím, aby jim bylo umožněno vyhodnocovat příslušné prvky možných trestných činů.
- Neexistují žádní policisté, celníci, státní zástupci ani soudci specializovaní na trestnou činnost proti životnímu prostředí. Hodnotící tým věří, že by byla užitečná větší specializace těchto orgánů a že by české orgány mohly za tímto účelem zvážit rozšíření škály odborné přípravy zaměřené na konkrétní potřeby každého orgánu s cílem zlepšit znalosti, dovednosti a motivaci jejich pracovníků v zájmu účinnějšího potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí. Jako užitečné opatření ke zvýšení specializace by mohlo být rovněž zváženo vytvoření sítě odborných znalostí pro státní zástupce a soudce zabývající se případy trestné činnosti proti životnímu prostředí.
- Každý orgán organizuje odbornou přípravu v rámci svých pravomocí. S ohledem na mnohohrstevnou povahu této trestné činnosti by bylo rovněž užitečné zavést pravidelné interinstitucionální rozvrhy vzdělávacích akcí a podpořit společná školení pro donucovací a soudní orgány, jakož i účast státních zástupců a trestních soudců na každoročních akcích pořádaných ČIŽP k otázkám týkajícím se trestné činnosti související s odpady.

PŘÁVNÍ ASPEKTY (kap. 5.5)

- Pokud jde o trestnou činnost proti životnímu prostředí, včetně trestné činnosti související s odpady, má Česká republika zaveden komplexní legislativní rámec a státní zastupitelství a policie disponují širokou škálou právních nástrojů pro řešení takové trestné činnosti: obvinění lze vznést proti fyzickým i právnickým osobám a nezákonné výnosy z trestné činnosti mohou být zabaveny. České orgány poukázaly na to, že Česká republika do vnitrostátních právních předpisů provedla směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí.

- Stávající české právní předpisy v oblasti životního prostředí stanoví jak správní, tak trestní řízení a umožňují uložení jak správních, tak i trestních postihů. Určitá porušení předpisů jsou uvedena jak ve správním, tak i v trestním zákoníku.
- Nicméně v České republice má z hlediska represe trestní právo pomocnou úlohu – zásada subsidiarity trestní represe (zásada „ultima ratio“) – a trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze v souladu s § 12 odst. 2 trestního zákoníku uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.
- Mohlo by se však přesněji rozlišovat mezi případy porušování předpisů v oblasti životního prostředí řešenými ve správním nebo trestním řízení. Pokud jde o neoprávněné odstraňování odpadu, jediným jasným rozlišením stanoveným v právních předpisech je možná zásadní škoda na životním prostředí stanovená na částku 500 000 Kč a více. Podle hodnotícího týmu by ke snazšímu stanovení příslušného režimu (správní nebo trestní řízení) mohla přispět jasnější, předem stanovená kritéria pro vyhodnocování shromážděných důkazů a výpočet škody.
- Vzhledem k tomu, že se závažnost trestného činu proti životnímu prostředí odvíjí od nákladů nezbytných na nápravu poškození životního prostředí, je hodnotící tým toho názoru, že tento způsob by mohl vést k průtahům a bránit účinnému určení příslušného režimu řízení z hlediska životního prostředí (správní nebo trestní).
- Mimoto se hodnotící tým domnívá, že by v zájmu řešení situací, kdy je nutné posoudit existenci trestných činů proti životnímu prostředí, bylo užitečné zavést v České republice mezi příslušnými orgány, které se zabývají porušováním předpisů v oblasti životního prostředí, formální dohodu či protokol uvádějící, zda je třeba zabývat se případy týkajícími se životního prostředí dále, ať už správní nebo soudní cestou, za účelem provedení standardizovaných kritérií.
- Obecně podle českých orgánů platí, že získávání důkazů k trestným činům souvisejícím s odpady je obtížné, zejména pokud byl odpad již předmětem domácího odstranění nebo byl přepraven do zahraničí. Ačkoliv v českém systému mají primární odpovědnost za shromažďování důkazů v této oblasti správní orgány (ČIŽP), je hodnotící tým toho názoru, že je-li to nezbytné pro účely trestního řízení, nic nebrání tomu, aby státní zástupci a soudy požádali o shromáždění vhodných dodatečných důkazů policií, která má k dispozici účinnější nástroje k vyšetřování.
- Odpovědnost za náklady a povinnost napravit škody na životním prostředí nese pachatel; v případě neznámého pachatele převezme odpovědnost za nápravná opatření stát, mimo jiné prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP), do nějž plynou správní pokuty, a tyto finanční prostředky lze využít k nápravě škod.
- Omezený počet trestních případů týkajících se trestných činů proti životnímu prostředí, včetně trestné činnosti související s odpady, neumožňuje vyvodit závěry ohledně účinnosti

trestních řízení „v porovnání“ se správnými postupy a ohledně účinnosti opatření využívajících pozbytí majetku v rámci boje proti trestné činnosti páchané v oblasti životního prostředí.

- Třebaže jsou nevládní organizace zapojeny MŽP do určitých programů a mohou podat žalobu a figurovat jako „parte civile“ v trestním řízení souvisejícím s životním prostředím, a to včetně případů trestné činnosti související s odpady, je hodnotící tým toho názoru, že by v oblasti trestné činnosti související s odpady mohly hrát aktivnější úlohu.
- Česká republika provedla rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení do svého vnitrostátního práva. Pro trestné činy, které byly spáchány v zahraničí, jakož i pro trestné činy spáchané cizími státními příslušníky platí za určitých podmínek stanovených v trestním řádu extrateritoriální jurisdikce.

SPOLUPRÁCE (kap. 6.5)

- Nejaktivnějším orgánem v rámci mezinárodní spolupráce a sítě v České republice v oblasti trestných činů proti životnímu prostředí, včetně trestné činnosti související s odpady, je MŽP. S prací v mezinárodním kontextu jsou obeznámeny různé orgány činné v trestním řízení. Policie a celní správa mají nicméně omezenou kapacitu se do přeshraniční spolupráce aktivně zapojovat.
- Česká republika oceňuje možnosti, které Europol a Eurojust nabízí, jakož i spolupráci v rámci různých sítí v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí (EnviCrimeNet, síť IMPEL a ENPE), avšak zapojení orgánů České republiky do činnosti těchto subjektů a sítí by mohlo být intenzivnější.
- Proto je hodnotící tým toho názoru, že zde existuje prostor pro to, aby se Česká republika v oblasti mezinárodní spolupráce zlepšila, a to s cílem zvýšit účinnost vyšetřování přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí v této oblasti.
- Zaměřit by se měla mimo jiné na výměnu informací o opatřeních přijatých orgány jiných zemí a na výměnu osvědčených postupů při boji proti trestným činům souvisejícím s přeshraničním pohybem odpadů.
- V zájmu účinnosti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí, včetně trestné činnosti související s odpady, má hodnotící tým za to, že by Česká republika mohla v každé zúčastněné instituci zřídit kontaktní místo, aby docházelo ke včasné výměně informací.
- Česká republika se doposud do společných vyšetřovacích týmů v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí nezapojovala a doporučuje se, aby tuto možnost zvažila v zájmu spolupráce, výměny informací a důkazů, v rámci případných přeshraničních případů trestných činů proti životnímu prostředí v budoucnu, včetně trestné činnosti související s odpady.

- Zřízení Rady pro odpadové hospodářství ČR, poradního orgánu ministra životního prostředí, v němž působí přední odborníci z ministerstev, zástupci odborů a soukromého sektoru pod vedením ministerstva životního prostředí, lze považovat za vhodný postup spolupráce se soukromým sektorem. Takováto spolupráce by však mohla být v České republice dále rozvíjena, mimo jiné pořádáním pravidelných seminářů pro zúčastněné subjekty ze soukromého sektoru, které by organizovala nejen ČIŽP, ale také zmíněné soukromé zúčastněné subjekty spolu s dalšími orgány.

NEDOVOLENÉ OBCHODOVÁNÍ S ODPADY (kap. 7.3)

- Jak je uvedeno v plánu kontrol přepravy odpadů, existuje jasný systém rozdělení pravomocí mezi orgány, které se podílejí na kontrole a inspekcích přeshraniční přepravy odpadů. Hlavním aktérem v této oblasti je ČIŽP, která provádí i kontrolu přepravy odpadů, a to i ve spolupráci se sousedními zeměmi, přičemž policie a celní orgány mají vedlejší roli (především zastavují vozidla a provádějí silniční kontroly). To znamená, že obecný přehled o kontrolovaných přepravách odpadů má pouze ČIŽP.
- V roce 2016 byl přijat plán kontrol na období 2017–2019.
- Hodnotící tým má za to, že povinnost označovat kamiony a nákladní vozidla na odpad tabulkou s písmenem „A“ je velmi praktická, neboť napomáhá snadnější identifikaci a sledování přepravy odpadů i výkonu souvisejících kontrol, a lze ji proto považovat za osvědčený postup.
- Na překážku účinnému odhalování nedovolené přeshraniční přepravy odpadů mohou být různé výklady toho, co lze a nelze považovat za odpad.
- Podle hodnotícího týmu je online systém sběru údajů (SEPNO), který byl spuštěn v roce 2018 a je spravován agenturou CENIA, dobrým nástrojem ke sledování vnitrostátní přepravy nebezpečných odpadů a nakládání s nimi, neboť odesílatelé i příjemci jsou povinni podávat informace o každé zásilce nebezpečného odpadu a získají elektronické potvrzení přepravy.
- V České republice existuje registr subjektů nakládajících s odpady (včetně zprostředkovatelů/prodejců).
- Hlavní překážky, s nimiž se orgány České republiky, pokud jde o odhalování nedovolené přepravy odpadů, se týkají: případů, kdy odpad byl již odstraněn, vysledovatelnosti osob, které se trestného činu dopustí, a obtížná a nedostatečná komunikace se třetími zeměmi.
- Podle názoru hodnotícího týmu může povinnost doprovázet přepravu použitých elektrických a elektronických zařízení osvědčením o funkčnosti představovat účinný prostředek k odhalování nelegálních přeprav OEEZ.

NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI ODPADY (kap. 8.5)

- V České republice existuje podle zákona o odpadech povinnost klasifikovat odpady podle druhu a kategorie. Primární odpovědnost za klasifikaci odpadu nese jeho původce; pokud to však není proveditelné, provedou tuto klasifikaci právní subjekty. Kritéria pro klasifikaci odpadů jako nebezpečné jsou stanovena v nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014 a v Katalogu odpadů.
- MŽP odpovídá za pověřování a certifikování právních subjektů, které provádějí klasifikaci odpadů, včetně posuzování nebezpečných odpadů a identifikace jejich nebezpečných vlastností. Pravomoc odhalovat a vyšetřovat případy nezákonné výroby nebezpečných materiálů nebo nakládání s nimi má Česká inspekce životního prostředí a rovněž krajské a obecní úřady.
- Systém povolení pro zařízení nakládající s nebezpečnými odpady a monitorování jejich činnosti jsou v České republice dobře zavedeny a příslušnými pravomocemi disponují správní orgány.
- Pokud jde o nebezpečné odpady, hraje zásadní úlohu hasičský záchranný sbor, který má znalosti, odborné zkušenosti a zdroje nezbytné k odhalení, neutralizaci a odstranění nebezpečného odpadu.
- V případě, že se v odpadu vyskytnou jaderné, chemické či biologické produkty, je možné se obrátit na Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany, specializovaný subjekt, který poskytuje kvalitní technickou pomoc s pohotovostní službou a může nabídnout odborné poradenství.

NEZÁKONNÁ VÝROBA NEBEZPEČNÝCH MATERIÁLŮ NEBO NAKLÁDÁNÍ S NIMI (kap. 9.4)

- Česká legislativa obsahuje definici nebezpečných látek na základě jejich toxických vlastností nebo možnosti zneužití k porušování zákazů stanovených zákonem, která je dělí do třech kategorií: vysoce nebezpečné látky, nebezpečné látky a méně nebezpečné látky.
- Nezákonnou výrobou nebezpečných materiálů nebo nakládáním s nimi se v České republice zabývají příslušné správní orgány, policie a celní orgány, jako je tomu i v případě materiálů neklasifikovaných jako nebezpečné. Avšak pokud jde o nebezpečné materiály, je vždy nezbytné spolupracovat s hasičským sborem nebo specializovanými subjekty, aby bylo možné takové materiály bezpečně identifikovat, analyzovat a nakládat s nimi.
- V České republice existují velice kvalitní a moderní technologie pro detekci, odebrání vzorků a dekontaminaci nebezpečných materiálů a instituce, které mají tyto technologie a prostředky k dispozici, ochotně a kdykoli napomáhají donucovacím orgánům. Především Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany disponuje technicky vyspělými nástroji

a špičkovým vybavením, avšak uvádí, že nemá dost pracovníků, aby zvládal všechny své úkoly.

- Hlavní výzvou v oblasti vyšetřování a odhalování trestné činnosti týkající se nakládání s nebezpečnými materiály je shromáždit dostatečné důkazy, což vyžaduje specializované odborné znalosti a vhodná vyšetřovací opatření.
- Odbornou přípravu v oblasti nebezpečných materiálů v České republice organizují policie, celní orgány, záchranná služba a justiční subjekty. Avšak vzhledem k tomu, že práce v oblasti nebezpečných látek vyžaduje vysokou úroveň odborných znalostí, mohly by české orgány zvážit, zda by donucovacím orgánům mohla v tomto ohledu pomoci rozsáhlejší a průběžná odborná příprava.

DOPORUČENÍ DANÁ ČESKÉ REPUBLICE (kap. 10.1.1)

Česká republika:

1. se vybízí, aby pracovala na strategičtěji orientovaném přístupu k prevenci a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí, zejména pak vypracováním vnitrostátního strategického dokumentu, v němž by byly stanoveny priority vnitrostátní politiky v tomto ohledu, nebo posílením strategicky orientovaného přístupu k prevenci a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí v existujících strategických dokumentech, aby byla zajištěna soudržná a jednotná opatření v této oblasti;
2. mohla by zvážit vytvoření akčního plánu, který by se zaměřil na trestnou činnost související s odpady a vycházel by z multidisciplinárního přístupu. Bylo by vhodné zvážit, zda by se k tomuto účelu hodil podobný přístup, jaký se uplatňuje v případě akčního plánu týkajícího se volně žijících a planě rostoucích druhů, který české orgány v současnosti připravují;
3. mohla by zvážit, zda vyčlenění ze Státního fondu životního prostředí České republiky (SFŽP ČR) podíl na opatření k prevenci a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí;
4. měla by zvážit vytvoření vazeb mezi informačními systémy / systémy shromažďování údajů, jež se týkají odpadů, různých zúčastněných institucí, zlepšení sdílených kanálů, aby získala globálnější představu o trestné činnosti proti životnímu prostředí, včetně trestné činnosti související s odpady, a soudržný a jednotný způsob porovnání a analýzy těchto informací mezi institucemi a k usnadnění posouzení účinnosti vnitrostátního systému v této oblasti;
5. měla by zvážit možnost zdůraznění a analýzy vazeb mezi trestnou činností proti životnímu prostředí a dalšími trestnými činnostmi (jako je např. organizovaná trestná činnost, výroba padělků, používání falešných dokladů, podvody, korupce, praní špinavých peněz) s cílem získat komplexní pohled na tento jev;
6. mohla by zvážit vytvoření policejního oddělení pro životní prostředí, které by sloužilo zároveň jako platforma, jakož i k podpoře a propagaci multidisciplinárního přístupu k trestné činnosti proti životnímu prostředí a jako aktivní partner na mezinárodní úrovni (pro Interpol, Europol a EU);
7. mohla by více posílit činnosti v oblasti odborné přípravy týkající se trestné činnosti proti životnímu prostředí, zejména zajistit nepřetržité zaměření na základní i další odbornou přípravu pro členy příslušných policejních a celních oddělení, a to zavedením pravidelného interinstitucionálního plánování takových školení a prosazováním společných školení pro donucovací a justiční orgány;
8. měla by zvážit možnost přijmout opatření na podporu specializace státních zástupců a soudců v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí; zejména by mohla zvážit jmenování zvláštního státního zástupce podporovaného specializovanou strukturou pracujícího výhradně v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí, jenž by mohl

rovněž působit jako institucionální zástupce státního zastupitelství a též spolupracovat s dalšími environmentálními subjekty;

9. měla by zvážit možnost podpory strukturovanější výměny informací mezi příslušnými správními orgány v oblasti životního prostředí (inspektoři ochrany životního prostředí), policií a celními orgány a rovněž justičními orgány (státní zastupitelství a soudy);
10. měla by uvažovat o formalizaci spolupráce a komunikace mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí, např. vypracováním formální dohody nebo protokolu;
11. měla by znovu posoudit rovnováhu mezi správním a trestněprávním přístupem k trestné činnosti proti životnímu prostředí tak, aby trestní právo mohlo v této oblasti zcela plnit svoji represivní a odrazující funkci.